

7. SINIF TÜRKÇE DERSİ TAM ÖĞRENME ÇALIŞMASI EŞ ZIT SESTEŞ KELİMELE

KONU ANLATIMI

EŞ ANLAMLI (ANLAMDAŞ) KELİMELE

Eş anlamlı kelimeler, yazılışları ve okunuşları farklı olmasına rağmen aynı anlamı taşıyan kelimelerdir.

- * Eş anlamlı sözcükler birbirlerinin yerine kullanılabilir.
- * Eş anlamlılık çoğunlukla Türkçe sözcüklerle dilimize yabancı dillerden girmiş sözcükler arasındadır.

Örnek:

Cümle – Tümce Bellek – Zihin
Yanıt – Cevap Seçenek – Şık

YAKIN ANLAMLI KELİMELE

Eş anlamlı görülmelerine rağmen aralarında anlam farkı olan kelimelerdir.

- * Her zaman birbirlerinin yerine kullanılamazlar.

Dalgınlık – İlgisizlik Utanmak – Çekinmek

ZIT ANLAMLI (KARŞIT) KELİMELE

Anlamca birbirinin karşıtı olan, birbiriyle çelişen kelimelere **zıt anlamlı kelimeler** adı verilir.

- * Türkçemizde her sözcüğün eş anlamlısı olmadığı gibi zıt anlamlısı da yoktur.

Genç – Yaşlı Ağlamak – Gülmek İleri – Geri

- * Bir sözcüğün olumsuz, o sözcüğün zıt anlamlısı değildir.

- » gelmek – gelmemek (olumsuzu)
- » gelmek – gitmek (zıt anlamlısı)

EŞ SESLİ (SESTEŞ) KELİMELE

Yazılış ve okunuşları aynı olan; ama anlamları birbirinden farklı olan sözcüklere **eş sesli (sesteş) sözcükler** denir. Bunlar yalın hâlde olabildikleri gibi ek almış hâlde de olabilirler.

YAZ:

Elindeki deftere bir şeyler **yazdı**.

Yaz meyveleri artık çıkmıyor.

Yol – Yüz – Kaz – Dal – Yar – Kat ...

ALİŞTIRMA

Aşağıdaki kelimelerin eş anlamlılarını karşılarına yazınız.

siyah : cevap :

kalp : kelime :

ileti : özgün :

dil : bellek :

uygarlık : al :

misafir : fiil :

model : ölçüt :

belgegeçer : ilginç :

varsıl : yoksul :

Aşağıdaki cümlelerde yer alan yakın anlamlı kelimeleri eşleştiriniz.

- 1- Yoldaki çiçeklere basmışlar.
- 2- Atılan karpuzların hepsini düşürmeden tuttu.
- 3- Çocuk çok çekingen davranıyordu.

- [] Çiğnedi güzelim bahçeyi.
- [] Karşısındaki adama korkarak sordu.
- [] Kaleci topu bir anda yakaladı.

Aşağıdaki kelimelerin zıt anlamlarını yazınız.

Uzak : İç :

Bulanık : Soğuk :

Kirli : Sık :

İleri : İyimser :

Güzel : İnmek :

Sağ : Zengin :

Taban : Vakit :

Irak : Şişman :

ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde yer alan eş sesli kelimeleri yuvarlak içine alınız. Diğer anlamında cümle içinde kullanınız.

Kır saçları rüzgârda dalgalanıyordu.

.....

Böyle dik bir yokuştan kış günü her araba inemez.

.....

Yatmadan bir bardak süt içmeyi unutma.

.....

El sözüyle iş yapılmaz.

.....

Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerin yakın anlamlılarını bularak altlarına yazınız.

Çocuklar oyuncakları ortalığa saçmışlardı.

Bana dargın olduğunu biliyordum.

Bu caddede çok bildik yüzle karşılaşıyorum.

Aşağıdaki cümlelerde yer alan eş anlamı bulunan kelimelerin altını çiziniz boşluğa eş anlamlısını yazınız.

Bu yazının manasını çözemedim.

[.....]

Derenin suyu çok berraktı.

[.....]

Yarınki toplantıdan bize de bir çağrı gelmiş.

[.....]

Bana emir verin onu alıp getireyim.

[.....]

TEST

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteşi yoktur?

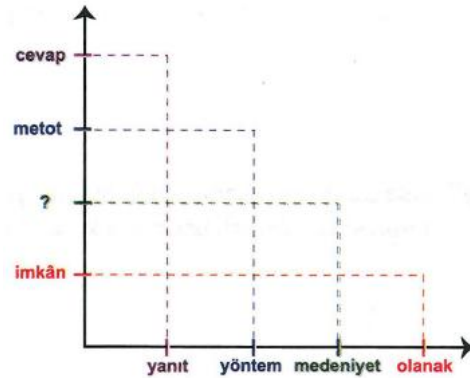
- A) Beni böyle bırakıp gitme yârim.
- B) Türklerin hangi boyundan geldiğimizi araştırıyorum.
- C) Biri bize el sallıyor.
- D) Mataramızı yolun sonundaki çeşmeden dolduralım.

2. Aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangilerinin arasında farklı bir anlam ilişkisi vardır?

- A) özgün- orijinal
- B) belgegeçer - faks
- C) sık - seyrek
- D) hafıza - bellek

3. Aşağıdakilerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) En mutsuz zamanlarda bile küçük mutluluklar bulabiliyorsun.
- B) Yönetmen, bilineni tekrarlamak yerine bilinmeyenin peşine düşmüş.
- C) Bahçedeki zararlı zararsız bütün otları temizledim.
- D) Kahramanımız kötü olaylarda bile iyi bir yan bulmakta güçlük çekmiyor.

4. Grafikte (?) yerine aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- A) kültür
- B) milliyet
- C) uygarlık
- D) modernlik

5. Aşağıdaki anlam ilişkilerinden hangisi farklıdır.

- A) Enkaz: Göçük
- B) Enlem: Paralel
- C) Entari: Giysi
- D) Enteresan: İlginç